

ellenül kimutatott... Terer Jakob... 334-25, Grünfeld... Schwartz Samuel 65, Kovits Jakob 40, Roth 99, kisebbek 367-25... 140, Barisszia 90, Sándor 46, Schwartz... Littmann Ferenc 40, Stein Oszkár 100, Hirsch László 51, (2127-)

TÉSEK

betűvel 2- lej. Log... 30% kedvezmény

ánia egyik nagyobb... ján jól berendezett... szűlet, széles bevö... e adó. Cim a kia... 7:07

szeszőző, ki jelen... állásban van, főzői... keres. Alást bérmi... oglalhatja. Lavele... szeszőző" jellegre a... 7806

ves román keres... t végzet, gyors... jártas lány állást... Cim a kiadóban. 7804

הודיעתם... 51/2 ב"ה 51/2... ברויטע און פער... שטיק פער פונע... בילדעטען צו... ביא פ'רדמ... Basch Dej.

id és galenterie... ból ügyes fiatal... keresünk azon... lépére. Ajánlato... szombaton zárva... e laphoz.

ónak ajánlkozik a... szakmában 35 éves... ható zsidóember, német, román... dással. Cim a kia...

ekt román, német,... tós angol, francia... merettel bíró, ke... elmi akadémiát... fiatal ember na... állatnál október... ást keres. Megke... et "Szorgalmas" a kiadóhivatalba... 7797

sek azonnali belé... obb vallásos zsidó... kereskedőséget... ruhos értő előny... in József Aranyo... gyre. 7789

Kötel

legszobh... kivételben

utárgyak

unfeld

stében kaphatók... ei. Lloyd 1962

BEKÉRÜZÉS, BIADÓ... SIVATAL ES NYOMDA

Csuj-Kolozsvár, St. Baron... Pop, (Brassai-utca) 10. Telefon: Szerkesztőség... és kiadóhivatal - 977... Sz. N. Sz. - 558

A kéziratok kizárólag a... szerkesztőséghez cím... zások. Kéziratokat nem... dünk vissza.

Ara 3 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Dr. Ramasletter Róbert

BUDAPEST I. Disz... 2.II.8.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK... Romániában

Table with subscription rates: Egész évre - 750, Félévre - 380, Negyedévre - 200, Egy hónap - 70

Egy hónap... Egy szám

1934 szeptember 13 Szombat

Csuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 208. szám

5684. Elul 14

Franciaország rövidesen megkezdí a tárgyalásokat a szovjet-kormánnyal

Németország nem léphet be a népszövetségbe (Páris, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától) Az eszeri francia hadtestparancsnokság...

A londoni "Daily Mail" berlini távirata szerint Stresemann német külügyminiszter nyílt levelet tett közzé, amelyben kijelenti, hogy Németország nem léphet be a népszövetségbe...

A párisi lapok és a Havas-ügynökség szerint Franciaország és Oroszország delegátusai között rövidesen tárgyalások indulnak Moszkvában...

A kínai kormány elrendelte az általános mozgósítást

Egyre nagyobb méreteket ölt a polgárháború. Japán tisztiek vezeték a felkelőcsapatokat

(London, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától) A legújabb shanghaii jelentések szerint egyre komolyabban fenyeget a veszély, hogy a kínai polgárháború átterjed az egész országra...

Shanghaiban a helyzet egyre aggasztóbb. A várost éhínség fenyegeti, mert a forrongó vidékről idemenekeült lakosok tizezei és a katonai megerősítések erősen megcappantották a város élelmiszerkészleteit...

Tegnap már csak tíz kilométernyire volt Shanghai-tól a felkelőcsapat, de Cse-Kiang tábornok nem kapott megerősítéseket Kantonból és így az előnyomulás megakadt...

23 Stinnes-bánya beszüntette üzemét

Düsseldorf, szeptember 12. Egyik napról a másikra a Stinnes-társaság huszonhárom bányájából elbocsátották a munkásokat és az üzem teljesen beszüntették...

A nagyváradi eset

Írta Székely Béla

Most, hogy elmúltak a nagyváradi konferencia izgalmas munkás napjai, a delegátusok kecsületesen végezték feladatuk tudatában hazatértek, a mi szánunkra is elérkezett annak ideje...

A nagyváradi eset tipikus, szomorú galut-história. A múlt századbéli haszkala-harcos idején fordultak elő hasonló történetek...

A nagyváradi vallásos zsidóságnak két hivatalosan kialakult tábora van. A Mizrachi s az Aguda. A hitközség vezettségében, a legutóbbi választások során a mizrachisták jutottak többségre...

A cionista konferenciával kapcsolatosan azonban különös eset történt. A cionista delegátusok a konferencia ünnepélyes megnyitását megelőzően, együttesen elmentek a templomba...

Igy imádkoztak a cionista delegátusok valóban ünnepes áruval, hiszen mély vallásos érzésükben megérezte mindannyia, hogy így a helyes, így a szép: Istenhez forduló imával...

Pedig a templom küszöbe előtt már erre készültek azok, akiknek a cioni gondolat egyformán messze esik a szívüktől, akár a templomban imában foglalják e szent szót...

szehőkölt s átkos szavakkal mondotta el, hogy a templom, melyben Cionért dolgozó zsidók Cionért imádkozni is mertek, — szentségtelen, hogy annak küszöbét lába át nem lépi...

Mondják, hogy a befolyásolható, itélőképeségében világi dolgokban naiv papot gonosz-kodó hivei félrevezették. Ugy mondták neki, hogy nemcsak a mincha imát mondták el a cionisták, de elénekelték a zsidók reménydalát: a Hatikvát is...

De nem mindegy, oh panaszolva és keserűen mondjuk — nem mindegy, hogy ilyen papjaink s ilyen testvéreink vannak. Hogy a galut ilyen kegyetlen rendet vágott a szívek sorában s ennyire elvetélte testvéri egybetartozásunkat...

A mi keserűségünkben azonban elcsitul a felháborodás haragja, elcsendesül a hangozó, a panaszoló szó, mely a Tóra Törvénye elé citálja, parancsolja ime a hiveket, kik papjuk jámbor gyengeségét erre és így használják ki s a papot, ki nem tud ura lenni önmaga ismert gyengeségének és a gyűlölködés hirdetője lesz, hol békitőre, közvetítőre van szükség.

Mert erre van a mi népünknek szüksége. Ilyen papokra, Isten ilyen szolgálira, igék ilyen hirdetőire. Kik a béke hídját tudják pompás ivvel építeni zsidó és zsidó közé. Hiszen népünk pillére valamennyi. Pillérei a cionisták, kik Erec Jiszraelt építik épp úgy, mint az agudisták, akiknek még idejük nem jutott az új építésére, mert úgy látják, hogy a régi pillért, a kétezeréves gettó kikezdette, követ az idő szétmáláasztotta s azt kell tatarozni előbb, hogy építeni lehessen. És építők ők is, a mizrachisták, akik a bölcs építők tudásával tudják, hogy Izrael házában minden pillére szükség van...

A nagyváradi pap s hivei nem az építők közül valók. Sámsonot utánszák, pedig Sámsonból csak annyi van meg bennük, hogy ők is — vakok. Pilléreket összedöteni nem tudnak s míg mi elszorult szívvel nézzük gyenge

erejük mint akarja megrázni Erec Jiszrael ősi alapon nehéz kövekre épült pompás házat, — a filiszteusok csak nevetik kába erőlködésüket s nevetnek mi rajtuk is, az építőkön, kiknek munkáját önütestvérünk igyekszik vakon és gyenge erőben lerontani.

A pillérek állnak. Erec Jiszrael épül. Egy-

Kiraboltak és meggyilkoltak egy bécsi írónőt

Saját unokaöccse a gyilkos

(Bécs, szept. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdán éjjel különös rablógyilkosság történt Bécs egyik legforgalmasabb helyén, a Volksoper közelében. Az áldozat dr. Hermine Hug-Hellmuth írónő, aki főleg pszichoanalitikai munkáival jó nevet szerzett a tudományos irodalomban. Az őriási feltűnést keltett gyilkosság a Lustkandlgasse 10. számú házban történt, ahol az írónő már tíz éve lakik házvezetőnőjével, Kittner Magda asszonnyal. A két idősebb nő minden este s így a gyilkosság előestéjén is korán lefeküdt, miután a házvezetőnő sajátkezűleg bezárta a lakás külső ajtaját.

Felfedezik a gyilkosságot

Másnap reggel Kittner asszony meglepetéssel vette észre, hogy az egyszerűen csak kulccsal bezárt ajtón rajta van a biztosítólánc is, amelyet soha nem használtak azelőtt. Előbb azt hitte, hogy Hellmuth kisasszony szórakozottságából reteszelte úgy el az ajtót és becsengetett urnőjéhez, majd amikor az nem jelentkezett, kopogtatni kezdett és nevével szólította az írónőt. A zaj több lakót odacsalat és amikor Hellmuth doktorus többszöri zörgetésre sem jelentkezett, feltörték az ajtót. Hellmuth Hermine a szőfán feküdt, mintha aludna, mikor azonban közelébe mentek, feltűnt, hogy milyen sápadt az arca. Költögetni kezdték és akkor kiderült, hogy halott.

Azonnal értesítették a rendőrséget, amely megállapította, hogy az áldozatot megfojtották. A torokában összefüggőlyt kendőt találtak, a homlokán pedig véraláfutásos seb tátongott, amelyet a házbéliek azért nem vettek észre, mert a halott kissé féloldalt feküdt és fülére volt húzva a takarója. A szófával szemközti könyvszekrény egyik üvegablaka be volt zuzva. Mindazekből a rendőrség kétséget kizáróan megállapította, hogy bűntény történt. A rendőrorvos szerint az áldozatot előbb megfojtották és azután valami tompa eszközzel homlokán sujtották. Az írónő nyakán fojtogatás nyomait lehetett látni. Más külső sérülés nem volt a hullán.

A nyomozás ezután megállapította, hogy Hellmuth kisasszonyt délelőtt 11 órakor látták életben utoljára, mikor elhagyta lakását. Azt, hogy mikor ért haza, senkisé tudta. Biztos jelek szerint az

egy tévedt kő azonban itt-ott lehull, legurul s ima Nagyváradon szíven találta, ki, mert vak, Sámsonnak játszotta magát. Szíven találta s a szív megkongott az ünneptől, mert türes volt nagyon. Mert a tizegyenoldós áldás csak azok szívét tölti ki, akik templomban előimádkozzák, a templomon kívül pedig teljesítik is.

írónő lefekvés előtt rendbehozta a szobáját, azután levetkőzött, a ruháit rendszeretön egy szekrémlára tette és kinyitotta a kertre nyíló ablakot. De kétségtelen, hogy a végzetes támadás nem olyan helyzetben érte, amilyenben rákadtak, mert míg a feje alatti vánkos egészen friss és tiszta volt, az alsó párnákon vérfoltokat fedeztek fel. A gyilkosság tehát valószínűleg még lefekvés előtt történt, az áldozat már holtan került a szőfára.

Mi iadithatta a gyilkost tettének elkövetésére? Ennek a kérdésnek a megfajlására tért rá azután a nyomozás. A lakást ugyan nagyjából a legnagyobb rendben találták, mégis az volt a legkézenfekvőbb feltevés, hogy rablógyilkosság történt. Az írónő több ékszerrel megterhelte, csak a pénz tánt el, vagy legalább is nem találták, holott csak a múlt héten vette fel Hellmuth kisasszony a nyugdíját, több mint kétmillió koronát, az áldozat pontos jegyzeteiből viszont kitént, hogy még alig költött belébe. Azonkívül hiányzott az írónő monogrammal ellátott karkötőjéről. Csodálatos, hogy a nyitott ablak előtt álló kisebb pénzszekrényhez nem nyúlt a tettes, aki ilyenformán okvetlenül tudhatta, hogy ott csak családi irományok vannak. A gyilkos tehát nagyon jó ismerőse kellett legyen a háznak, amelynek több lakója éjjel után egy óra tájban valótrázó sikoltást és segélykiáltást hallott, de úgy hatott, mint az utca túloldaláról jött volna a hangja és azért nem tulajdonítottak túlnagy jelentőséget neki.

Leleplezik a gyilkost

Az első tanú kihallgatásából az is kiderült, hogy az áldozatnak van egy rokona, akit fiatal-sága ellenére is alaposan lehet a tettességgel gyanúsítani. Ez a rokon, az írónő unokaöccse, Rudolf Hug-Hellmuth, aki teljesen vagyontalan fiú léteré és alig 18 éves korában meg akart házasodni. A menyasszonya Bécs mellett, Mürzschlagban lakik. Nagynénje persze ellenezte a házasságot, amikor a fiu hárommillió koronát kért tőle, hogy az esküvőt megtarthassa. Kétségtelen tehát, hogy Rudolf Hellmuth nem volt jó viszonyban az írónővel és mert a helyi viszonyokkal is feltétlenül ismerős volt, elsősorban ellene irányult a rendőrség

gyanuja. Az egyik detektív leutazott Mürzschlagra és nemsokára jött az ottani csendőrség távirati jelentése, hogy Hellmuth Rudolfot letartóztatták és már utban van Bécs felé.

Narozny detektív, aki a foglyot magával hozta, elmondotta, hogy Rudolf Hellmuth eleinte felháborodással utasította vissza a gyilkosság gyanuját, de a lakásán tartott házkutatás során nemcsak kétmilliónyi készpénzt találtak, de megkerült az áldozat órája is. A fiu még mindig tagadott és azt állította, hogy a pénzt a fizetéséből takarította meg, az órát valóban ellopta, de még augusztusban. Hosszas vallatás után azonban a fiatal Hellmuth megtört és beismerte, hogy ő gyilkolta meg a nagynénjét. Rosszul ment a sorsa és ezért bement Bécsbe, de csak lopni akart a nagynénjétől, aki azonban olyan lármát csapott, hogy kénytelen volt őt elnémitani, nehogy tettenérjék. A beismerő vallomás alapján Rudolf Hellmuthot átadták az ügyésznek.

Felemlik a köztisztviselők fizetését

Bukarest, szept. 12. A „Dimineața” szerint a kormány a tisztviselők helyzetén javítani akar és általános fizetés-nelést tervez. Valamennyi tisztviselőnek legalább havi ötszáz lej-jel fogják emelni a fizetését. E célból valamennyi minisztérium költségvetésében jelentékegy megtakarítást akarnak keresztlyvinni, hogy a drágasági pótlék címea kiutalandó ötszáz lej fedezetet találjon.

Ellenforradalmi kormány alakult Georgiában

Páris, szeptember 12. A főlhivatalos Havas-ügynökség jelentése szerint a georgiai felkelés nagy méreteket ölt. Transzkaukázus déli részén a bolszvista csapatok legyőzték, a felkelők elfoglalták Tiflis és Kutavisz városokat. A bolsevikiek visszavonulnak és számos munició- és fegyverraktárt hagytak a felkelők kezén, akik urai a helyzetnek és ideiglenes kormányt kiáltottak ki Kutaviszban. A bolsevikiek nagy előkészületeket tesznek Batun védelmére, amelyet az ellenforradalmárok már szintén fenyegetnek.

Törökország nagyhatalom?

Konstantinápoly, szeptember 12. A török kormány értesítette a Foreign Office-t, hogy londoni nagykövetségnek Lekkej bejt nevezte ki. A Foreign Office drótaféktil visszatáviratozott, hogy Törökország elvesztette nagyhatalom jellegét és így nagykövetet kinevezésére joga nincs. A válasz diplomáciai feszültséget keltett.

Novella

Irtá Giszkalay János

(12)

És elhatalmasodtak a jezsuiták Lengyelországban és üldöztek és elnyomtak és irtottak mindenkit, akik a görögök módja szerint volt keresztény, mindaddig, amíg már nem lehetett elviselni. Sokan azonban a föld népe közül és a jobbágyok vonakodtak megcserélni az ő hitüket és inkább megszöktek falujokból és szülőházukból, sem hogy papisták legyenek. Ezek pedig elbujdostak arra a földre, amelyet a mai nap Ukrajának hívnak a Dnyeper-folyó mellett és elhatalmasodtak ott. És egyre több menekülő és szökött jobbágy érkezett Ukrajnába nemcsak a papok miatt, hanem a lengyel urak és nemések miatt is, akik szigorúan bántak minden jobbágyakkal, büntették őket és sanyargatták őket és igába fogták őket és meggyalázták a menyasszonyt a vőlegény előtt és meg is ölheték őket a kedvük szerint és nem gondoltak arra, hogy isten képmására teremtetett az ember. És gyűlölték a jobbágyok az ő uraikat, a nemeseket és a papokat, nagy gyűlölettel és szöktek Ukrajna földjeire mind addig, amíg hatalmas törzsek lettek belőlük. Ezek ama Za-Porogi törzsek, akiket más néven kozákoknak is hívnak és rablásból és fosztogatásból éltek.

A lengyel királyok pedig örültek, hogy a szökött jobbágyok Ukrajna földjén telepedtek meg, mert ilyen módon ki tudták terjeszteni uralmukat Ukrajna ország fölé is. Ezért békeséget kötöttek a kozákokkal és megengedték nekik azt is, hogy vezért válasszanak maguk közül és hívták ezeket a vezéreket hetmanoknak. De a jezsuiták még itt is üldöztek és sanyargatták őket az ő görög vallásuk miatt és becsúzták a templomaikat és csak pénzvált-

ságért engedték kinyitni azokat és keserítették az életüket mindama kesergetéssel, amelyekkel kesergették őket.

És támadt a kozákoknak egy új hetmanjuk, bizonyos Cinvii Bogdan Chmielnicki, töröltessék el az ő neve és emlékezete. Ő az, aki pusztulást és vért hozott isten népére, hogy maradjak a szülők gyermekek nélkül és gyermekek szülők nélkül, mindamig kedvesebb volt a halál mint az élet, oh isten, én istenem. Ez a Bogdan Chmielnicki írődeákja volt a földesurának, de elmenekült mellőle, mivel hogy a földesura elrabolta a feleségét és ágyasává tette. Mindezt bosszút és halált esküdött a polyák nemesek és urak fejére és nagy lázadásra lázította a kozákokat. A kozákok pedig azt mondták: Ine minket is háborgatnak és kesergetnek a nemesek és a papok a mi vallásunkban idők óta, nosza bosszuljuk meg rajtuk a mi sanyargatásunkat és rázzuk le az ő igájukat, hogy szabadon követhessük a mi vallásunkat akarataink szerint és megkezdődött a nagy öldöklés. És minthogy a kozákok görög-keresztény vallás szabadságáért fogtak fegyvert a papista vallás és a nemes urak ellen, tehát ölték és pusztították és irtották és gyilkolták a zsidókat rettenetes gyilkolással. Holott a zsidók nem voltak sem papisták, sem nemes urak, hanem szegény zsidók mind az ő lakóhelyeiken. És nagy volt a gyilkolás és jajkiáltás az egész országban, miad amíg folyamokban ömlött a vér.

És megöltek Niemirov városában hatszret, jámbor zsidókat, tudókat és rabbiakat, aggodat és osecsemőket, ifjakat és szüzeket, vőlegényeket és menyasszonyokat, gyermekeket és asszonyokat és különösképen meg kell emli-

teni közöttük a nagy és híres rabbi Jechiel Micheit, áldott legyen az igazak emléke. Sokat közülök vízbefojtottak, vagy rettenetes kínzásokkal öltek meg, az énekeseket és az előimádkozókat a templomban, a szent láda előtt mérszáralták le késekkel. Ott hozták magukat áldozatul a zsidók és engedték megkötni és levágni magukat, mint a kosok, juhok és bárányok; legyen az ő kiontott vérük engesztelő áldozat az előtt, aki a magosban trónol.

És megöltek Tulczin városában, itt, ahol én ezeket a följegyzéseket írom, háromezer jámbor zsidót, puskával, kaszákkal és fejszékkel. Czernigovban kétezer zsidót öltek meg és Chartarodovhan ezerkét százat az isten népéből. És pusztítottak Podoliában és Volhiniában és elpusztították Pavolocz zsidóit és kiirtották a Parabis községét. Bar városában háromezret öltek meg a népiakból, Konstantinoveban ezeröt százat vertek agyon, Polonneban rettenetes mérszarlás volt minden utcában és tizezen haláltak meg a mi büszkeségünk. Osztrovban kiirtottak minden zsidót és az egész országban elpusztítottak háromszázaál több zsidó községet. Különösen meg kell említeni Narolt, Szber-schocynt Homelt és Tomasovot, ahol tizezesszámra öltek és gyilkolták le a zsidókat az említett 5409. év Tisri hónapjában, miközben kihányták a templomaikból a törvénykönyveiket és a szent pergament tekercsekből szőnyegét csináltak, kiterítették az utcákra és piacokra és ezekre ráállították a zsidókat és késekkel mérszáralták le őket, egész családokat, szülőket és gyermekeket egy napon. Tomasov városában Tisri hónap másodikán, vagyis R's hassáná ünnepe volt a nagy vérontás és itt menttettem meg a gyermekemet.

(Folyt. köv.)

Hogy

Forró ny még két kfa vezető uton. szamaras ara egyirányban. Mlebbez fel szabai héber

— Salou bok és a zsi Abu Kisek

A hét m birunk áthal környékbeli haladnak. A forgalom mie eukalipusz e Tikva naranc

Meg nem A Jarkon hi és az egész Jobbra pálmá nyörű faszor, amely minteg hetedik malon kat ésit és h dalokat énekl

nak, mintha pedig mintha Petach-Ti gulattal és küssé megbök környék sejk mutatványokk rasztjait. De fiut, életön s terrel, sem m szemét gyönyv meglengeti a és a selyem k vara f. lé tart.

Ott már f Akárcsak Ábr sejk idejébe hatatlan eszkö mindent a bék spraja-nagyja nagy a barát

— Jahudi jelent, hogy a leeznek utól.

A békelake a kolónia vén másom tultes udvarias form mányzó is, ho pecsételje az üdvözöl beszé tales nyelv angolul.

Másnap egy küldöttek Jeru a nacivnál sejk a Petach-Tikv történeben. A mindenhi, me visszatért még visszaadták a belí kolóniák p

E y hét sejk sátrában van. De most szab lovakon együtt, mert a sunak, aki n szép lovat, a t „Az első Allah a lovam.” Va a második én v nyaim

Kfar-Szaba kis eukalipusz pusztítottak és szolgált sokszáz Ezen az erdőn arab dinyefölde táborba, sejk A

Hogyan kötöttük meg a békét Abu-Kishekkal

Egy fejezet az arab-zsidó megértés történetéből

A jeruzsálemi „Doar Hajjom“ Kolozsváron tartózkodó munkatársa, Mordechaj Avi-Shaul írja az Uj Keletnek az alábbi érdekes cikket.

Forró nyári délután számárháton baktattunk és még két kfar-szabai paraszt a Petach-Tikva felé vezető úton. Az úton nagy sürgés-forgás, lovas és számaras arabok, többnyire beduinok, mind-mind egy irányban haladnak: Petach-Tikva, vagy arabul Mlebbesz felé. Mi ez? — kérdezem az egyik kfar-szabai héber atyáfitól.

— Selom, selom, — feleli ő, — béke az arabok és a zsidók között. Ma lesz az áldozás, seik Abu-Kishek kegyemet fog kapni.

A hét malomnál, a Jarkon hídján, már alig birunk áthaladni. A malomban nem dolgoznak. A környékbeli arabok mind ugyanabban az irányban haladnak. A hidon már alig lehet átkelni a nagy forgalom miatt. Megyünk, megyünk keresztül az eukalipusz erdőn, amellyel szemben már Petach-Tikva narancsai vannak.

Meg nem állhatom, hogy vissza ne forduljak. A Jarkon hídján és a seva tachanos (hét malom) és az egész környék mesébe illően gyönyörű. Jobbra pálmák, balra füzek és a közepen egy gyönyörű fásor, amelyből épp az imént léptünk ki és amely mintegy hosszú boltíves csarnok vezet a hetedik malomtól az ut széléig. A számár nagyokat ásít és harcol a legyekkel. A tevék monoton dalokat éneklő fellahjaikkal, akik hintáznak, hiúznak, mintha csak az volna a mesterségük, vagy pedig mintha imádkoznának, ide-oda hajlonganak.

Petach-Tikva. A kolónia tele van ünneplő hangulattal és sugárzó arcokkal. A számarak hátát hisse megbökdössük, hogy jobban siessenek. A környék sejkjei és a beduin aranyifjúság lovas mutatványokkal szórakoztatják a héber kolónia parasztjait. De a fogadásukra kiküldött kolonista fiút, élülön seik Ibrahimul, a héber polgármesterrel, sem maradnak el mögöttük virtusban és szemtel gyönyörködötő mutatványokban. A szellő meglepetti a beduin sejkjei hosszú fehér abbajait és a selyem kifliákat. Mindenki a község háza udvara felé tart.

Ott már főzik a hagyományos békeáldozat juheit. Akárcsak Ábrahám ősapánk és Abi-Melech „beduin sejk“ idejében. A riza és feketekavics is elmaradhatatlan eszközei az őszinte békekötésnek. Persze mindent a békekötő beduinok készítenek. A kolónia apraja-nagyja körülállja a beduin vendégeket és nagy a barátkozás közöttük.

— Jahudi, arabi, — szava-szava. Ez annyit jelent, hogy a zsidók és arabok nagyon jó barátok lesznek újól.

A békelakomát a község házában tartották meg. A kolónia vénéjei és a tekintélyes arab sejkjei egymáson tultesznek a kedveskedésekben és az udvarias formázásokban. Megérkezik a jaffai kormányzó is, hogy hivatalosan jóváhagyja és megpecsételje az arab-zsidó békét. Elhangzanak az üdvözlő beszédek, a békesajtvételek a három hivatalos nyelv mindegyikén: héberül, arabul és angolul.

Másnap együtt indultunk a zsidó és az arab küldöttek Jeruzsálembe, hogy kegyelmet kérjenek a nacional sejk Sakker Abu-Kishek számára, aki a Petach-Tikva ellen intézett támadás miatt ült börtönben. A kegyelem, amint azt előre tudta mindenki, megadatott a beduin fősejknek és az visszatért még aznap táborába. Három nap mulva visszaadták a látogatást Petach-Tikva és a környékbeli kolóniák parasztjai a fősejk hadiszállásán.

Egy hét elmúltával én is meglátogattam a sejk sátrát. Kfar Szabatól két és félórnyira van. De most már nem számárháton, hanem tízes arab lovakon nyargaltunk patikus barátommal együtt, mert a beduinoknál kevés becsülete van annak, aki nem tili meg a lovat és még hozzá szép lovat, a tízes lovat. A beduin azt mondja: „Az első Allah, a második Moh-med, a harmadik a lovam.“ Vagy pedig így: „Az első a lovam, a második én vagyok s aztán jönnek az asszonyaim“

Kfar-Szabá utolsó házainál kezdődik a gyönyörű eukalipusz erdő, amelyet a törökök félig kipusztítottak és amely a háborus időben menedékkül szolgált sokszáz elmenekült jaffai zsidó családnak. Ezen az erdőn kell keresztülmenni, hogy aztán az arab dűnyeföldeken keresztül eljussunk a beduin táborba, sejk Abu-Kishek székhelyére. Jobbra Ain-

Chaj munkáskolóniának újonnan épült víztornya és kicsiny, fehérre meszelt fahéza látszanak. Lejebb az ain-chaji szántóföldek terülnek el. Azokon túl az újonnan plántált szőlőskertek és mandulások vannak.

Már kiértünk az erdőből ime, itt kezdődnek a beduinok dűnyeföldjei. Vigyázva baktattunk, nehogy kárt tegyünk a hatalmas dűnyésben. Amerre a szem ellát, dűnye és dűnye. Körülbelül félóra múltán értünk a dűnyecsész sátrához. Nehezen hiunóm, hogy lárhól a világon láthatók volnának ilyen sátrak. Négy hatalmas eukalipusz rud a sátor négy oszlopa. Kétemeletes a dűnyecsész lakhelye. A „földszinten“ fekszik a csész kutyája, amely barátságos csaholással üdvözl bennünket. Az „első emeleten“ fekszik a csész és nagyokat szippant az elmaradhatatlan nargiléből. Itt érhetjük csak meg, mi az a „meluna bamikse“, amiről a bibliában olvashatunk. Mikor meglát bennünket messziről, hamarosan igyekszik lemaszni nyughelyéről és barátságosan üdvözl a mindig szívesen látott vendégeket.

— Marhaba, havadzsa! (Parancsolatok megtisztelni!)

Mi alig birunk válaszolni s ő már elfutott, vissza is tért egy hatalmas görögűnyével, már fel is szelte az „első emelet“ árnyékában s mi kénytelenek vagyunk kiszállni lovunkról, hogy elfogadjuk barátságos invitálását. A visszatartás hi káros sértés volna. Mikor eltávoztunk, egészen a dűnyés széléig kísért bennünket, hogy megmutassa az utat.

Negyedórnyira beduin-sátor elé értünk, ahol fiatal beduinok lovasorsége várt bennünket. Ez Abu-Kishek „fogadóbizottsága“ volt. A látogatás ugyanis be volt jelentve. Meg volt mondva a fősejknek, hogy egy újságíró jön hozzá. A patikus pedig régi ismerős volt. A beduinvezér kitett magáért a fogadtatásban. Egyet sem mulasztott el a hagyományos formák közül. Ez a beduin csapat kiért bennünket tovább a fősejk sátra felé. Utközben a szétszórt sátrak között még két ilyen lovascsapat várt bennünket. Mindannyian a kellő nagy tisztelettel és szeretettel, igaz beduin vendég szeretettel üdvözl bennünket.

Egész kis csapattal érkezünk egy alacsony dombtetőre, ahonnan látható volt már az onnan fél kilométernyire épült fehér kastély, amely remzedekeken keresztül Abu-Kishek ősié volt, de amelyben sohasem laktak, mert a beduinoknak hitük tiltja az épített házban való lakást. Ez a kis kastély inkább a vendékek számára való és az angolok félig elpusztították, amikor a fősejk elfogatására kiküldött katonák és a beduinok között darcra került a sor. Azóta senki sem javította ki.

Abu-Kishek egy óriási sátorban lakik, hatrudra kifeszített hatalmas fekete porzótó alatt. A földön gyékények és drága szőnyegek. Azokon ülnek körben, csoportokban a beduinvezér udvartartásához tartozó sejkje. Husz lépésnyire a sátortól mindannyian leszállunk lovainkról. Sakker Abu-Kishek és legszűkebb környezete hét lépésnyire jönnek elintük, miközben mindannyian a kezünkkel először a homlokunkat, aztán a szívünk táján a mellünket megérintjük.

— Szálem lejken Sakker Abu-Kishek! — Üdvözljük a sejkét.

— Száide! — feleli ő.

Mikor aztán egyráshoz érünk, melegen kezét szoritunk és egymás vállaira borulunk. Ez a legnagyobb szeretet jele és minderre a ceremóniára az én patikus barátom előre kitanított.

Tiszteletünkre egy asztalt és négy széket hoznak. Míg a vendégek le nem ülnek, az egész sátor népsége állva marad. A másik két széken a fősejk és annak öreg fehérszakállú nagybátyja, Mehmed Ali foglalnak helyet. A beduinok körbe ülnek a földre, maguk alá húzott lábakkal. Óriási réztálat helyeznek az asztalra, amelyből egy folszeletet dűnye piros bele mosolygott ráink. Bizony jólesett a dűnye, mert hűsített, nekünk pedig melegünk volt. Én, mint legelőkelőbb vendég, először ettem a dűnyéből, a többiek pedig vártak. Utanam a patikus, aztán Abu-Kishek és végül Mehmed Ali. A maradékkal a földönülő beduinokat tisztelték meg.

Valami különös zörgés ütötte meg a fülemet, amely mind erősebb és erősebb lett.

— Hát ez mi esoda? — kérdeztem a patikusától.

— A szívesen látott vendég tiszteletére minél nagyobb zajjal török a friss kávé, — feleli ő.

Azután megindul a beszélgetés. Kevés arab tudományommal és a patikus segítségével örömmel fejezem ki a zsidó-arab békekötés és a nagyon tisztelt sejk kiszabadulása fölött.

— Ideje volt már, mondja a sejk, Jabotinskyt már régen szabadon bocsátották, pedig ugyanaz a büne volt, ami nekem.

— Igen, igen, — felelem szerényen, de ő védekezett, te pedig támadtál.

— Hidd meg, nagyon tisztelt Havadzsa, mondja a sejk, nem én voltam az oka. Gonosz tanácsadóim csábítottak el. Beduin királyt akartak belőlem csinálni s azt mondták, hogy én leszek az összes palesztinai arabok feje. Én pedig fiatal vagyok.

Bizony, fiatal a sejk. Alig huszonhárom éves. Gyönyörű szál fekete legény, akiért rajongnak az ő hű beduinjai.

Felhasználják a feketekavicsot, amely frissen főtt a mi tiszteletünkre. Forró, édes és kábító finom illata van. A fősejk boldogan veszi tudomásul, hogy izlik a kávé, együtt iszunk két-három csészével, cigarettával kínál és meghív a nablusi „menyasszonyhozásra“, amely két hónap mulva lesz. Csak kiszabadulását várta a sejk, hogy meg-nősülhessen.

— Hidd el Havadzsa, már csaknem ötven éve igaz nagy barátságban élünk a mlebbeszi zsidókkal és a többi kolonistával. Mi csak Balfourra haragszunk, de a zsidókat szeretjük és szívesen látjuk.

Abu-Kishek elrendeli, hogy vágjanak egy társulatot a tiszteletünkre. Az lesz a vacsora és ő természetesen veszi, hogy az éjszakát nála töltsük. Mi azonban valamiképpen vissza akarjuk utasítani a szíves meghívást. Kinos helyzetben vagyunk, mert nem tanácsos megsérteni a beduin vendég szeretetet. Végre kimagyarázzuk, hogy éjszakára otthon kell lennünk, mert asszonyaink várnak. A sejk lovasküldöncöt akar küldeni Kfar-Szabába, levéllel, amely hírül vigye, hogy itt maradunk reggelig. Végre nagynehezen, hirtelen főtt rizsvacsora árán szabadulunk.

Késő este volt, amikor elhagytuk a beduin-táborot. Abu-Kishek lovasi egészen Kfar-Szabá határáig kísért bennünk. Gyönyörű holdvilágos éjszaka van és mi a beduinokkal együtt boldogan élvezzük a fűszeres sároni levegőt.

Még egy kis „incidentünk“ volt az úton. A beduin sátrak legutolsójában lakik az egész környéken rettegett beduin rabló, a „fekete sejk“, Ibn Szaid. Nem engedett elvonulni bennünket sátra előtt, míg be nem megyünk hozzá egy csészé feketére. Az én patikusom azt mondta, hogy nagyon melegen ajánlja, hogy elfogadjuk a meghívást. Igyekszünk gyorsan végezni, sietünk haza Kfar-Szabába türelmetlenül váró családainkhoz.

A Zsidó Delegációk Bizottságának teljes ülése

(Karlsbad, szept. 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) E hónap negyedikén és ötödikén Leo Motzkin elnöklésével a Comité des Delegation Juives teljes ülést tartott. Judge Mack és az amerikai zsidó kongresszus, a Vaad Leumi (Jeruzsálem) és még tízennégy ország szervezetének képviselője vett részt a tanácskozásokon. Nachum Sokolow, a bizottság elnöke gyöngélkedése miatt nem vehetett részt az ülésen és levélben közölte, hogy a jövőben is közre akar működni a zsidó delegációk munkájában.

Motzkin vezértitkár kimerítő jelentésben foglalkozott a komiténak az elmúlt évben való működésével, míg Zwi Abersohn a népszövetségénel és más nemzetközi testületeknél való intervenciókról referált. Ezután a különböző államokban élő zsidóság helyzetéről referált.

Élénk színekkel esettel a zsidóság visszaosztását azonban az országokban, ahol már birtokában voltak nemcsak a polgári jogoknak, hanem mindzoknak a pozícióknak, amelyeket munkája és számbeli aránya szerint megérdemel.

A zsidóság nem engedheti szerzett jogai elkobzását, nem engedheti, hogy nehezen kivírtt erkölcsi pozícióját elveszítsa.

A jelentést hosszabb vita követte, amelynek tergyében a jövő feladatai állottak. A komité köszönetet szavazott Motzkinnak és biztosította bizalmáról. Egyben elhatározták, hogy a komité munkakörét kibővíti és szervezetében mélyreható változásokat eszközölnek.

Mack bíró biztosította a komité, hogy Amerika zsidósága erőteljes propagandát fog kifejteni a delegáció munkája sikere érdekében.

Végül elhatározták, hogy Páris székhellyel exekutívát választanak. Elnökül Nachum Sokolowot választották. Leo Motzkin az eddigi főtitkár, az exekutiva ügyvezető elnöke lett. A komitét Ganfben a népszövetség előtt Zwi Abersohn fogja képviselni.

Schön Bernát hat árvája

Az Uj Kelet országos gyűjtőakciója

A zsidóságért mártírhaltalt halt Schön Bernát családjának felségélyezésére újabb a következő adományok folytak be:

Metropol-kávéház személyzete Cluj 150 lej.
Székelyudvarhelyi zsidóság adománya 2185 lej.
Gál Lilike és Lévy Ica gyűjtése Szilágycséh: Bravermann Henrik, dr. Keller Ernő, dr. Kertész Samu, Kovács Károly, Frankel Izidor, Frankel Adolf (Coriei), Lebovics Herman, Stera Herman, Reich Sándor, dr. Szász Antal 100—100 lej, özv. dr. Gál Farkasné, dr. Hirsch Gyula, Krémer Mór, Tevjovics Áron, Mózes Ferenc, Lebovics Jenő, Judovics 50—50 lej, kisebb adományok 750 lej (összesen 2100 lej).

Fuchs Riza és Fuchs Nándor gyűjtése Tradam: Fuchs Mór, Pollák Márkus, Carol Gewürtz 100—100 lej, Gewürtz Hers, Mendelsohn Mendel, Weisz Dávid, Deutel Ede, Halprin Mór 50—50, kisebb adományok 50 lej (összesen 600 lej).

Fruchter Lázár fatermelő gyűjtése Felsővisó: Elefant Sándor, Steinmetz Mózes, Fruchter Lázár, Wolf Léb, Fruchter Dezső 200—200 lej, Hager Adolf, Heratik Dávid, Hager Éliás, Brüll gyógyszerész, Züberhertz Ferdinánd, Lebovics B. Mojsa, Hager Léb, Mármor Mojsa, Engelstein Samu, Rosenberg Fülöp, Pollák Herzl, Lebovics Áron, Stein Ábrahám, Fischler és Klein, Szóbel és Ganz, Steinmetz Simon, Kratz M. Hersch, Hager Salamon, Fogel Fischel, Brettlér Lüttmann, Jakabovits Nie, Fliedermann Ignác, dr. Barna Vilmos, Pollák Jacob, Elefant Emil és Steinmetz A., Ezra Fruchter Herschil 100—100 lej, Kern Jacob, Stein Lajos, Korn Izák, Steinmetz Lajos, Fogel Mendel, Káhn J. Léb, Lebovics Salamon, Sajovits, Wieder Samu, Sajovits Mojsa, Ganz B. és Fia, Hager Slajma, Katz Zsuzsa, Engelmann I., Fruchter Éliás 50—50, kisebb adományok 650 lej (összesen 5000 lej).

Schechter Fany gyűjtése Lupeni: Schechter Áron, Ingber és Rubinstein, Schön Gyula, Hirsch Izó, Weinert Jenő, olvashatatlán aláírás, olvashatatlán aláírás, Labin és Weisz, Labin Mór, Jakabovics, Berkovics és Fisch, Kelemen, Bäumel, Steiner (Lugos), olvashatatlán aláírás (Temesvár) 100—100 lej, Hilel Lebovics, Vintian Petru, olvashatatlán aláírás 60—60 lej, Katz Bernát, Hersch Adolfné, Wagmann, Collarinné, Ligetiné, Goldenberg 50—50 lej, kisebb adományok 920 lej (összesen 2800 lej).

Bernát Lajosné Turda 100 lej, kisebb adomány Turda 30 lej.
Farkas Annus, Heiskovics J. és Breuer Tusi által rendezett gyermekelőadás bevétele Targumures 107 lej.

Kornreich Samu Szatmárhegy 100 lej.
Goldstein Salamon gyűjtése Alsószopor: Klein József (Girokute) 50 lej, kisebb adományok 40 lej, (összesen 90 lej).

London Böske (Nagyvárad), Böhm René (Nagykároly) és Spitz Böske (Nagykároly) gyűjtése Roth Rózi és London Dezső esküvőjén 550 lej.

Heilper Arthur Cluj 50 lej.
Gombos Benő gyűjtése a Metropol-kávéház törzesszabálattól: Berger és Feuerstein, Goldenberg Béla, Fesztinger Dávid, Heilmann László, Dambrava Livius dr., Heller Weisz és Molnár, Somogyi Miksa, N. N., G. B. 100—100, Salamon Antal 60 lej, Benjamin Henrik, Braun Emil, Eppler Dávid, Schwartz Mór, Rosenberg Jenő, Mórócz Béni, Antal Ernő, 50—50 lej, kisebb adományok 110 lej (összesen 1420 lej).

Árvagondozó helyicsoport gyűjtése Huedin: Knopf Samu, Léb Aronné, Jakab Mór, Nuszbacher Lajosné, Klein Jakabné, Judovics Simonné, Rosenfeld Ignác, Simon Mór, Siechermann Lajosné, Havas Miksa, Stern Jekli, Klein Sándorné, Berger A., Ehrenthal, Léb és Társai, dr. Baruch Hugóné 100—100 lej, dr. Borsai, Mandel, Fülöp Bernát, Léb Náthán, Hirsch Mór, Heilprin József, Blumenfeld Rt., Binder József 50—50 lej, kisebb adományok 310 lej (összesen 2310 lej).

Árvagondozó helyicsoport gyűjtése Déva: Dévai zsidó hitközség 200 lej, Blum, Dévai Chevra Kadisa, Zsidó Nőegylet 100—100 lej, dr. Lauffer Andor, Fratii Renner 50—50 lej (összesen 600 lej).
Mayer Jenő borbély gyűjtése Jibau: Benedek

Károly trónörökös nyitotta meg zootechnikai kiállítást

Hatszáz állattenyésztő vett részt a kiállításon

(Cluj-Kolozsvár, szept. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsár élte már napok óta a kongresszusok és a kiállítások jegyében zajlik le. Egyik szakmai kongresszus a másikat éri, százával jönnek Kolozsvárra a delegátusok az ország minden sarkából, az országos mintavásár és árukiállítás pedig már tíz nap óta vonzza ezrével Kolozsvárra az érdeklődőket és mielőtt a mintavásár végleg lezárna kapuit, máris megnyitott az állatkiállítás és állatvásár.

Károly trónörökös a kiállításon

A kolozsvári állatkiállítás és állatvásár megnyitáson Károly trónörökös is részt vett, hogy személyes jelenlétével bizonyítsa, milyen fontos szerep vár az ország közgazdasági életében az állattenyésztésre. Károly trónörökös délelőtt tíz óra negyvenhat perccor a bukaresti gyorsított szalonkocsijában érkezett meg a kolozsvári pályaudvarra, ahol a felízített perconon a katonai és polgári keltségek fogadták. A rövid üdvözlőbeszéd után Károly trónörökös keresetlen szavakkal köszöntötte meg a fogadtatást, majd cerclét tartott a megjelenetek között. Az állomásról a trónörökös a prefekturára hajtott, ahonnan rövid pihenő után egész kíséretével az állatkiállítás megnyitására ment.

A kiállításon Cipainz államtitkár, aki a trónörökös vonatával érkezett Kolozsvárra, üdvözölte elsősorban a fenséget. Muresan prefektus és Joneacu-Braila államtitkár üdvözlő beszédei után Károly trónörökös e szavakkal nyitotta meg a kiállítást:

— Különös örömet érzek, hogy megnyithatom ezt a kiállítást. Köszönetet mondok azoknak, akiknek agyában megfogant a kezdeményezés gondolata és akik buzgón dolgoztak a kiállítás sikerén.

J. Stern M., Mayer J., Abraham J., Salamon L., Árvagondozó, dr. Fleischer, Bernáth-család, Chevra Kadisa 100—100, Wertheimer Rózi, Friedmann M., Bernát Á., Jeremiás B., Fülöp Izidor, N. N., Rosmann T. 50—50 lej, kisebb adományok 792 lej (összesen 2042 lej).

Mandel Erzsé és Anna gyűjtése Csikszereda: Sennensiek Jenő 300 lej, Sinkovits Márton, Sennensiek Béla, Sennensiek Ernő 100—100 lej, Nieglér Izidor, Struhl Mór, Olvashatatlán aláírás, Eugen Griffel, Weinberger Sándor 50—50 lej, kisebb adományok 625 lej (összesen 1475 lej).

Mendel Mór gyűjtése Bicz: Simon Márton (Tg.-Mures) 200 lej, Mendel Mór, Lessner Hermann, Grünberg M. (Gheorgheni), dr. Kállai Károly, Struhl Berkó 100—100 lej, A. Lessner, Olvashatatlán aláírás 60—60 lej, I. Aselrad, Em. Lessner, Davidovici Ádám 50—50 lej, kisebb adományok 140 lej (összesen 1110 lej).

Fruchter Mendel és Szabó Dezső gyűjtése Kecskésfürésztelep: Weidenfelder János, Weisz pénztárnok, Lempert és Glancz 100—100 lej, Werzberger és Perl 200 lej, Rosner Herman, Neumann L. 50—50 lej, Szabó Dezső 71 lej, kisebb adományok 195 lej (összesen 866 lej).

Böhm Sándor gyűjtése Sanislau: Böhm Dávid, Krémer Ferenc, özv. Katz Bertalané 100—100, Olvashatatlán aláírás, Krémer Mihály 50—50, kisebb adományok 360 lej (összesen 760 lej).

Miklós József gyűjtése Baróth: Neumann Ferenc szeszgyáros, Farkas Márton szeszgyáros, Halász Ignác szeszgyáros, Rafael Jakab (Belin) 100—100 lej, kisebb adományok 20 lej (összesen 420 lej).

Berkovics Mendel Trazeva 380 lej.
Polacsek Edith gyűjtése Praid: N. Lotringer (Bucuresti) 200 lej, Kisfaludy N. (Székelykeresztur) 100 lej (összesen 300 lej).

Tabák Matyi elnök és Szuk Éliás alelnök gyűjtése a szigeti bérkocsiszóktól 200 lej, özv. Schmiedt Ferencné (Kackó) 100 lej, Schmiedt Bella (Kackó) 50 lej, Lampel Mihály Bizusa 100 lej, Kindler Mór Hátszeg 100 lej, Sonnenwirt Simonné Borodul Mare 100 lej, Klein Ferenc Hadadnásd 100 lej.

Weisz N. gyűjtése Tinca: Adler Miksa 50 lej, kisebb adományok 20 lej (összesen 70 lej).
Leitner és London Nagyvárad 100 lej.

Összesen	26455 lej
Eddig befolyt	186621 lej és 20 frank
Végösszeg	213086 lej és 20 frank

Legutóbbi kimutatásunkba nyomdahiba folytán özv. Mohovics Károlyné Nagyvárad helyett özv. Mohovics Károlynét szedtek.

Az első kezdet a jasi kiállítással történt, amelynek óriási volt a sikere és bizonyos, hogy különös bátorításként hatott azokra is, akik ezt a kiállítást megrendezték, mert itt Erdélyben az állattenyésztés jobban és tudatosabban fejlődött.

— Éppen azért szeretném, ha nem mondanák később, hogy ez az eredmény a kormányzók érdeme, mert ez egy szorgalmas és nehéz munkának, egy egész generáció munkájának érdeme. Ezzel a kívánsággal nyitottam meg a kolozsvári zootechnikai kiállítást.

Hatszáz állattenyésztő vett részt a kiállításon

Károly trónörökös utolsó szavai után az egybegyűlteket óriási tetszészajban törtek ki és hosszasan ünnepelték a trónörökös személyét és a királyi család távollévő tagjait. Az ünnepélyes megnyitás után Károly trónörökös végig látogatta a kiállítás területét, amelyen mintegy 600 erdélyi és bánáti állattenyésztőnek gyönyörűbbnél gyönyörűbb tenyészállatai voltak kiállítva. Öfensége elragadtatással szemlélte a szabbnól szebb fajállatokat és tetézésének többiben adott hangosan kifejezést. A kiállításon a létenyésztés 250 ménlával, anyakancával és csikával szerepel. Arab lipicai angol telivér, angol télvér, amerikai és erdélyi lovak legszebb példányai. Simentáli, erdélyi, barna, hollandi és frizi tejaló tehén, huszat, bikát, szász, haszat, üszőt szászolcvanötöt, bivalyt pedig tizenhágyet állítottak ki a gazdák.

A zootechnikai kiállítás szerepében a délután folyamán megnyitott az állatorvosok országos kongresszusa, amelynek napirendjére már eddig is ötven tudományos és professzionális jellegű értekezést jelentettek be.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gáncoskodó. A biblikus stílusban gyakoriak az ilyen „Kraftausdruck“-ok, hiszen gondoljunk csak Hióbra, vagy olvassa el Bialik: Harag dalit. Az Uj Kelet mindig feltékenyen ügyelt arra, hogy az olvasók egyik rétegének érzelmeit se sértse meg, az ilyen nünanszbeli eltérések azonban, különösen irodalmi jellegű írásokban, a legővatosabb mérlegelés mellett is előfordulhatnak. Az olvasónak azonban meg kell győződnie lennie róla, hogy az Uj Kelet minden sorát a legjobb indulat hatja át. Ami a második megjegyzést illeti, az nem egyéb egyszerű elirási hibánál, amely a szerzőt lepta meg legjobban.

S. E. Ha figyelemmel kísérté volna rovatunkat, nem lenne szemrehányást, hogy válasz nélkül hagytuk a Schön Bernát halálára írt versét. Megírtuk, hogy a téma szomoruan aktuális ugyan, de megírása gyenge. Egyebet mostani verséről sem mondhatunk. Vannak szép sorsai is, de nem tudja gondolatait megfelelően kifejezni. Tanuljon, olvasson és dolgozzék sokat, csak azután lépjen a nyilvánosság elé.

N. Daniel, Simeria, Levelét továbbítottuk a Tarbut igazgatóságához (Cluj, Strada General Berthelot 8).

Fischer Gyula, Carei-Mare. Címére levél van Brassóból a nagykarolyi poste restanténál.

Ö. Tóbiás, Satumare. Levelére az Erdélyrészi Palesztinahivatal fog válaszolni.

G. B. Timisoara. 1. A budapesti egyetemen, bár többször indult akció az eltérésére, még mindig van numerusz klauzusz, amelynek értelmében a zsidó diákok száma csak öt százaléka lehet a beiratkozott nemzsidó hallgatók számának. 2. A prágai német egyetemen elismerik minden feltétel nélkül a más egyetemen szerzett felvéveket.

— Orvosi hír. Dr. Wertheimer M. szülész nőgyógyász hazaérkezvén, rendelését újból megkezdte Str. Regina Maria (Deák Ferenc u.) 48. szám alatt délután 3—5-ig.

— Műbarátok figyelmébe. A Dac kerámikagyár a mintavásár B. pavillon 22. számú termében eredeti porcellánmodelljeiből mátol kezdve aukciót rendez.

* Van szerencsém a tisztelt hölgyközönséget értesíteni, hogy női divattermet Str. Samuel Micu (v. Rózsa-utca) 7. szám alól Str. Jorga (v. Jókai utca) 3. szám alá, a Generals-palotába helyeztem át. Kiváló tisztelettel Riciné.

* Van szerencsém értesíteni a tisztelt hölgyközönséget, hogy női divatszalonomat régi helyiségben Str. Samuel Micu (v. Rózsa-utca) 7. szám alatt tovább folytatom. Kiváló tisztelettel Kun.

Az Uj Kelet napil Szerkesztők Felelős szerkesztője Az Uj Kelet jelölő Előfizetési felév

— Bükölkondor híresztelés sajtóban hírek jele konkordátu szerint a elveszik a „patrimoni A „szent képviselő és a katol a püspök „szent va híresztelés püspök m lapoknak, részleteitől löznek, az hivatalosan ki. Azonba talmazni a megnyugva

— Ro ellen. Bú statuáltak a konkoly Grecu vár gyűlést hi nehány cu felhívta a hogy táma őket, mert rituális sze egyik para szautasított len elhang érintkezést ban, hogy nincsen. E hogy üzzé retlen uszi akarták a támadt és torokat.

— Szakosságát Dezső, a sz leteiről az esik, tegna pest utcáir a város la és kéri a ő minden aláírásával jának, aki dönt, Szab a jelent, c azért nem nom, hogy rem őket, én egy sor könyvét se szont, akik

— Zse Berlinből Halleből ó lap szerint lönböző tir zsaroltak zsarolt pár verték. A zért letartó ban sikertü

— Len tart. Krak rier Polski leti határró a hirt te határmenti sag kétség nélkül röpi e területe küszöbön több betör

ai kiállítás

ással történt, amely-
nyos, hogy különö-
akik ezt a kiállítást
lyben az állattenyésztés-
ajlódott.

ha nem mondanák
ény a kormányzóknak
s a nehéz munkájának érdeme.
meg a kolozsvári

tenyésztő vett részt

szavai után az egyba-
örtek ki és hossza-
személyét és a királyi
ünnepeles megnyitás
látogatta a kiállítás
00. erdélyi és bánáti
nél gyönyörűbb te-
fensége elragadtatás-
fajlatokat és tet-
gosan kifejezést. A
250 minélval, anya-
Arab lipicai angol
ai és erdélyi lovak
erdélyi, barna, hol-
huszat, bikát széz-
bivalyt pedig tizen-

szerepében a déltán
vások csreges kon-
udjére már eddig is
zionális jellegű érte-

ÜZENETEK

stilusban gyakorik
hiszen gondoljunk
Bialik: Harag dőlít.
ven figyelt arra, hogy
rzelmeit se sértesse meg,
azonban, különösen
legvárosabb mérle-
tnak. Az olvasóknak
lennie róla, hogy az
jobb indulat hatja át.
illeti, az nem egyéb
y a szerzőt lepte meg

sérte volna rovatun-
t, hogy válasz nélkül
lára irt versét. Meg-
aktuális ugyan, de
ostani verséről sem
rai is, de nem tudja
zni. Tanuljon, olvas-
zatán lépjen a nyil-
velét továbbítottak a
Luj, Strada General
re. Címére levél van
e restantnál.
velére az Erdélyrészi
i.

budapesti egyetemen,
eltörülésére, még min-
amelynek értelmében
öt százaléka lehet a
tók számának. 2. A
erik minden feltétel
zett felvéveket.

rtheimer M. születés
elését újból megkezdte
enc u) 48. szám alatt

be. A Dac kerámiki
n 22. számú termé-
jeiből máttól kezdve

szelt hölgyközönséget
rmetet Str. Samuel
alól Str. Jorga (v.
General-palotába be-
Riciné.

itani a tisztelt hölgy-
alonomat régi helyisé-
Rózsa-utca) 7. szám
tisztelettel Kun.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás meg-
jelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei,
félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

— Bielek nagyvárad püspök cálója a konkordátum részleteiről kolportált sajtó-híreszteléseket. A magyarországi és jugoszláviai sajtóban néhány nappal szelött feltűnést keltő hírek jelentek a Vatikánnak Romániával kötött konkordátumának részleteiről. A lapközlemények szerint a két romániai katolikus egyház vagyonát elveszik a püspökségektől és az teljes egészében „patrimonium sacrum“ néven a Vatikánra száll rá. A „szent vagyon“ t egy a kormány és az egyház képviselőiből összeállítandó bizottság fogja kezelni és a katolikus egyház papjai a káplánoktól kezdve a püspökhöz csupán fix fizetést fognak kapni a „szent vagyon“ jövedelméből. A külföldi sajtó híreszteléseire vonatkozólag Bielek nagyvárad püspök ma nyilatkozatot küldött be a nagyvárad lapoknak, amelyben kijelenti, hogy a konkordátum részleteiről terjesztett hírek minden alapot nélkülöznek, annál is inkább, mert a konkordátumról hivatalosan még semmiféle tájékoztatást sem adtak ki. Azonban bármilyen intézkedéseket is fog tartalmazni a konkordátum, a katolikus egyháznak megnyugvással kell azt tudomásul vennie.

— Román parasztok a kampóskeresztesek ellen. Bukarestből jelentik: Gyönyörű példát statuáltak a regátbebi Arbors városka lakosai a konkolyhíntő antiszemitaikkal szemben. Juon Grecu városi hivatalnok az elmúlt vasárnap gyűlést hívott egybe, melyre magával hozott néhány cuzista fiatalembert. Az egyik szónok felhívta a gyűlésen gyér számban jelenlevőket, hogy támadják meg a zsidókat és üssék agyon őket, mert keresztény gyermekek vérét veszik rituális szertartásukhoz. Erre a felhívásra az egyik parasztagazda szólásra emelkedett és viszszautasította, ostobának minősítette a zsidók ellen elhangzott vádakat, mert ők, akik állandó érintkezésben állnak a zsidókkal, tudják legjobban, hogy ezeknek a vádoknak semmi alapjuk nincsen. Ezután felszólította a jelenlevőket, hogy üzzék el maguk közül az ilyen leikiismeretlen uszítókat. Grecu és társai azonban nem akarták a gyűlést elhagyni, ezért a nép rájuk támadt és alaposan elverte a hivatalnoki agítátorokat.

— Szabó Dezső plakátokon kéri Budapest lakosságát, vegyék meg könyvtárát. Szabó Dezső, a szertelen zseni, ahinek excentrikus ötleteiről az utóbbi időben különösen sok szó esik, tegnap plakátokat ragasztatott ki Budapest utcáin, amelyeken öles betűkkel jelenti be a város lakosságának, hogy könyvtárát eladja és kéri a közönséget, vásároljanak könyvet tőle, ő minden nála vásárolt példányt hajlandó névelalásával ellátni. A budapesti sajtó egyik tagjának, aki elhatározásának okairól kérdezősködött, Szabó Dezső ezeket mondotta: „Utálom a jelent, csak a multban és a jövőben élek, azért nem olvasom a ma íróit sem. Már bánom, hogy bántottam őket, hiszen alig ismerem őket, Karinty Frigyesről hallom híres író, én egy sorát sem olvastam, Krudy Gyulának könyvét sem láttam, Adynak és Móricznak viszont, akiket szeretek, minden sorát ismerem.“

— Zsarolták a hallei kampóskeresztesek. Berlinből jelentik: A „Vorwärts“ mai száma Halleből őrias politikai botrányról ad hírt. A lap szerint a hallei kampóskeresztes vezérek különböző ürügyek alatt százhuszezer aranymárkát zsarolták ki néhány tekintélyes polgártól, a zsarolt pénzt pedig kétes mulatóhelyeken elverték. A rendőrség több kampóskeresztes vezért letartóztatott, négy gyanúsítottnak azonban sikerült a letartóztatás elől elmenekülnie.

— Lengyelország újabb orosz betöréstől tart. Krakóból jelentik: A félhivatalos „Kurier Polskij“ nyugtalanító híreket közöl a keleti határról. A szovjetkormány ügynökei azt a hírt terjesztették el, hogy az oroszok a határmenti erdőket fel fogják gyújtani. A lakosság kétségbeesetten menekül. A bolsevik ügynökök röpiratokat osztogatnak, amelyek szerint a területeken a szovjetkormány kikiáltása küszöbön áll. Vilna vidékén a szovjet-bandák több betörést követtek el.

Az újabb vasuti tarifaemelés az erdélyi fatermelés leépítésére vezet

Tiltakozó akció készül a kormány termelésellenes offenzívája ellen. A Faegyület kolozsvári körzetének tiltakozó magatartása a brassói faegyületi közgyűléssel kapcsolatban

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukarestből ma érkezett távirat szerint a minisztertanács jóváhagyta a vasuti tarifák újabb 25 százalékos emelését. A tarifaemelés október elsején lép életbe. Jól értesült körök szerint a kormány a jövő tavasszal újabb 50 százalékkal emeli a vasuti tarifát és így a folyó év augusztus előtti tarifát duplájára fogja emelni.

A kormány újabb tarifaemelése, mely a mai súlyos gazdasági helyzetben végső katasztrófával fenyegeti Románia amugy is ezer nehézséggel küzdő gazdasági életét, az Erdélyrészi Faegyület kolozsvári vezetőit arra indította, hogy péntek délutánra bizalmas értekezletet hívjon össze, melyen az képezte megbeszélés tárgyát, hogy milyen módokat mellett lehet biztosítani az újabb horribilis tarifaemelés mellett a romániai fatermelés exportképességét. A kormány augusztus havában kiadott tarifaemelési rendelete is már válságba sodorta az erdélyi fatermelés egzisztenciájának alapját képező faexportot; az újabb 50 százalékos emelést jelentő tarifa, mely az u. n. büntetőtarifával 100 százalékos emelést jelent, végső katasztrófába

— A pápa a szocialistákkal is szövethetne a fascizmus megbuktatására. Rómából jelentik: Az olaszországi katolikus diákkongresszuson a pápa is beszédet tartott és azt a kérdést fejtegette, vajjon szabad-e politizálni a klérusnak, vagy nem. A pápa igennel felelt a kérdésre, mert — mint mondotta — a napi politika sohasem volt olyan közel az oltárhoz, mint a mai napokban. Beszédének végén a pápa azt fejtegette, hogy el kell jönni annak az időnek, amikor a katolikusok a szociáldemokratákkal szövethetnek a fascista diktatúra megbuktatására. A pápa beszéde őrias felűnést keltett egész Olaszországban. A fascista lapok éles támadással illették a Vatikánt és retorziókkal fenyegetőztek, a nem fascista polgári orgánukok, sőt a szocialista lapok is, élénk örömmel és helyesléssel kommentálták a beszédet.

— Barrikád a sinek előtt. Pozsonyból jelentik: A város közelében lévő Récece állomásnál a tulajdonított munkésvonatból körülből kétszáz embert leszállítottak azzal, hogy a legközelebbi kevésebe szüfolt vonatokon folytassák utjukat. Azonban a legközelebbi vonat is annyira megvolt telve, hogy tengelytörés veszedelemétől tartva, innen is leszállították az utasok egy részét. A gyárakba igyekvő munkások erre nagy zajban törtek ki és egy csoport deszkákból, régi sinekből és talpákból barrikádot emelt a vonat elé. Követelték, hogy csatlójanak teherkocsikat a vonathoz, különben nem engedik utjára a vonatot. Az odahívott csendőrök erőlyes föllépése sem használt, mert a munkások nem engedték széjjeljeszteni a barrikádot mindaddig, amíg hívásukat nem teljesítették. A vonathoz azután annyi kocsi csatoltak, amire följutott minden munkás és félórai késéssel végre megindult a Pozsony felé a munkésvonat.

— Megdrágul a belföldi posta is. Szeptember ötödikén, mint megirtuk, a bukaresti postai igazgatóság váratlanul majdnem duplájára emelte fel a külföldre szóló postai küldemények portóját. Ezt a nagyarányú drágítást hivatalos helyen azzal indokolták, hogy egyensúlyba kellett hozni az aranyfrankkal szemben gyöngült értékű lejt a helyes paritással. Most pedig arról érkezik hír Bukarestből, hogy a postaugyi vezérigazgatóság serényen dolgozik a belföldi postaküldemények új tarifáján, amely az 1916. évi portódíjak negy-szerese lesz. Ezt az emelést az általános drágu lással okolják meg Bukarestben.

— Letartóztatottak nyolc bukaresti munkást. Bukarestből jelentik: A rendőrség tegnap este letartóztatott nyolc munkást, akik a szakszervezeti központban ülést tartottak. A letartóztatás oka kommunista propaganda.

— Ügyvédi hír. Dr. Blank Illés ügyvédi irodáját Sighetul Marmastieiről (Máramarossziget) Clujra, Calea Regele Ferdinand 35. szám alá (Uránia-palota) helyezte át, társasírodát létesítve Dr. Harnik Mór eluji ügyvéddel, ki irodáját Str. Clemenceau 4. szám alól szintén ide tette át.

sodorja az erdélyi fatermelést, főleg pedig az exportot. Ha a tarifa ilyen horribilis magassága érvényben maradna, ugy az erdélyi fatermelők és faipari vállalatok kénytelenek lesznek üzemüket vagy teljesen beszüntetni, vagy pedig olyan üzemredukciókat eszközölni, mely az Erdély gazdasági életében domináló fatermelés teljes leépítésére vezetne.

A Faegyület kolozsvári körzete tiltakozását jelenti be a vasuti tarifa újabb emelése ellen és egy közös tiltakozó akciónak a kormány előtt való demonstrálására az UGIR t is felkéri.

A bizalmas értekezlet ezután a Faegyület ma, szombaton Brassóban tartandó választmányi és vasárnap tartandó rendkívüli közgyűlésen való állásfoglalását szögezte le. A bizalmas értekezlet megállapította, hogy a kiküldendő körzeti delegátusok milyen álláspontot képviseljenek a Faegyület feloszlátása, illetőleg reorganizálása kérdésében.

Az értekezletről e kérdésben semmiféle pozitív hír nem szivárgott ki, ami arra vall, hogy a nagy titkolózás mögött bizonyos nyilvánosság elé nem kívánkozó szándékok húzódnak meg.

— Pécs mellett letartóztatottak Ludendorff három futárját. Budapestről jelentik: A folyamrendőrség az egyik dunai személyszállító hajón Pécs mellett három gyanus viselkedésű fiatalemberre lett figyelmes. A rendőrség őrizetbe vette a fiatalembereket, akik kihallgatásuk során bevallották, hogy a bajor kampóskeresztes szervezetek központjának vezetőségi tagjai és Ludendorff megbízásából jöttek Magyarországra azzal a feladattal, hogy Magyarországnak azon politikusaival, akik a Hitlerpuccs után is rokonszenveztek a bajor fájvédőkkel, közvetlen kapcsolatot létesítsenek. A fájvédő vezérek azt is elmondották, hogy Hitler a börtön sem törte meg, továbbra is összeköttetést tart fenn Ludendorffal, akivel együtt alkalmas időpontra várnak, hogy új akciójukat megindíthassák. Nekik az volt az utasításuk, hogy diszkrétan és feltűnés nélkül lépjenek összeköttetésbe azokkal a magyar politikusokkal, akiket Ludendorff erre a célra alkalmasnak talált. Hogy kik ezek a magyar politikusok, azt a három kampóskeresztes vezér nem volt hajlandó elárulni. Mindhármukat letartóztatották és Budapestre szállították.

— Házasság. Menyász Olga urleány és Weisz Sándor folyó hó 16 án tartják esküvőjüket Petroseniben. (Minden külön értesítés helyett.)

* A napokban Leifer Mayert Kolozsvárról való kezautasztában a vonaton meglópták. Elemelték két pár tefilinjét, egy selyem takaróját, egy pár ingét, harisnyját és több más fehérneműjét. Aki az ellopott tárgyakról valamit tud, jelentse a károsult címére: Baia-Mare, Kismalom utca 12.

Nagy

harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

K ötött harisnya minden színben	lei	25
F lohr-harisnya minden színben	lei	53
M uszlin harisnya divat színben	lei	69
C érna-muszlin minden színben	lei	98
S elyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárunkban őrias választék!
A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

Románia és Törökország új kereskedelmi összeköttetései

N. Manescu, Románia konstantinápolyi kereskedelmi attaséja egy állandó kereskedelmi múzeum létesítéséről

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nicolae Manescu, Románia konstantinápolyi kereskedelmi attaséja, mint az Uj Kelet megírta, Kolozsvárra érkezett a mintavásár megtekintésére. A kereskedelmi attasé tárgyalást folytatott a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara és a Gyáriparosok Szövetségének kolozsvári vezetőségével, akikről arr. nézve kért felvilágosítást, hogy a Törökországba való exportálás szempontjából milyen romániai iparcikkek jöhetnek legelőszörban számításba. A kereskedelmi attasé egy informálta a kereskedelmi és gyáripari érdekeltségeket, hogy Törökország Románia számára elsősorban butorok és építési anyagok exportja tekintetében jöhet számításba. Javaslatot tett arra nézve, hogy Románia Törökországgal való állandó összeköttetése fentartására a kamarák és a gyáripari képviselők egy állandó kereskedelmi múzeumot létesítsenek Konstantinápolyban, mely az attasé-hivatal mellett és annak alárendelve működne. Manescu szerint ennek a múzeumnak a fentartása nem kerülne többé husz hármincezer lejnél, viszont igen alkalmas volna arra, hogy a török kereskedőkkel való összeköttetést minden más illegitim szerv kizárásával fentartsa. Manescu annak a nézetének adott kifejezést,

Ujabb rendelkezés a koronabankjegyek beváltására. Aradról jelentik: Az aradi pénzügyigazgatóság új rendelet érkezett, mely utasítja az igazgatóságot, hogy a letétként kezelt és még a beváltás idejéből származó koronabankjegyekre vonatkozó összes kérelmeket és ügyiratokat sürgősen fel kell terjeszteni a pénzügyminisztériumhoz, mely a közeljövőben dönt véglegesen a felek által benyújtott kérelmek felett. Az aradi pénzügyigazgatásnál körülbelül egy és félmillió lej értékű és a forgalomból kivont koronabankjegyeket kezelnek. Az állam tulajdonát képező ezüstkoronákat az állam tulajdonát képező összegekbe olvasztották be, amelyek pedig más értékekkel összezsomagolva kerültek letétbe, ezekből csak az ezüstkoronák értékét váltja be az állam. A miniszter döntése elé nagy érdeklődéssel néznek.

Három hónap alatt el kell árusítani a gyógyszerkülönlegességeket. Bukarestből jelentik: Az egészségügyi vezérigazgatóság rendeletet adott ki, mely szerint a drogériák kötelesek raktáron lévő gyógyszerkülönlegességeiket elárúsítani. Akik ennek a rendeletnek nem tesznek eleget, a határidő leteltével minden raktáron lévő gyógyszerkülönlegességüket kártalanítás nélkül elkobozzák.

Egy temesvári gyár kényszerregyezsége. Temesvárról jelentik: Tegnap volt a Grün Sándor tulajdonát képező „Continental” kereskedelmi társaság és Royal szarugyár kényszerregyezségi tárgyalása. A tárgyaláson az adósk képviselője kérte a két kényszerregyezségi ügy egységesítését, arra való hivatkozással, hogy mindkét vállalatnak egy a tulajdonosa. A Royal hitelezői ellenzték az egységesítést. A törvényszék ennek ellenére elrendelte a két ügy egységesítését és a tárgyalást szeptember 23-ára halasztotta.

hogy ha a kolozsvári kamara vezetősége öt idejében értesítette volna a mintavásárról, lehetővé tudta volna tenni, hogy néhány száz török kereskedő jöjjön el a mintavásárra, amely látogatásnak nagyon komoly anyagi eredménye is lett volna. Egyébként a kereskedelmi attasé bejelentette, hogy az UGIR e hó 25-én Bukarestben tartandó gyűlésén részletesebben fogja ismertetni a Törökországban nagy keresletnek örvendő cikkeket, azoknak legelőszörban szállítási lehetőségeit. Természetesen intenzív kereskedelmi összeköttetés létesítéséhez a kormányknak is hozzá kell járulnia azzal, hogy minél redukáltabb viteldíjakat állapítsanak meg. Manescu különösen hangsúlyozta, hogy Törökországgal egy ilyen új kereskedelmi kapcsolat megteremtése azért is fontos volna, mert Törökország kereskedelmi életében nagy átalakulás történt azáltal, hogy a török, görög és örmény kereskedői differenciák és a görög és örmény kereskedői tömegeknek Törökországból való eltávoztása folytán az országban egy új török kereskedelmi osztály van kialakulóban, mellyel új kereskedelmi kapcsolatok létesítése azok számára is nagy fontossággal bír, akik a görög és örmény kereskedőkkel már előbb összeköttetésben állottak.

Német-francia kereskedelmi szerződés elött. Berlinből jelentik: A Reichsbank elnöke nyilatkozatot adott, mely szerint reméli, hogy a nyolcszázmillió kölcsönkötés teljes sikerrel fog járni. Németország célja a teljes aranyparitásra való visszaférés. Az elnök kívánatosnak mondotta egy német-francia kereskedelmi szerződés mielőbbi megkötését, mely lehetővé tenné a német és francia szénipar egyesülését.

Százmillió dollárhitel a Francia Banknak. Párisból jelentik: A Morgan-bankház elhatározta, hogy a Francia Bank részére 100 millió dollár hitelt nyújt, amelyből azonban a bank a néhány hónappal ezelőtt kapott kölcsönt visszafizetni tartozik. A Francia Bank hét százalékról nyolcra emelte fel a kamatját.

A román nagyipar a Balkán felé orientálódik. Csütörtök délután az UGIR kolozsvári központjának vezetőségi tagjai értekezletre gyűltek össze, melyben résztvett Cherchez, a bukaresti UGIR központi elnöke is. A központi elnök részvételével megtartott értekezlet főként a pénzügyi enyhítésére már eddig megindított és ezután megindítandó akciókkal foglalkozott. A kolozsvári UGIR legutóbb megtartott értekezletén hozott határozatokon kívül, melyek főleg a felhalmozott romániai iparcikkek elhelyezésére, a kőszállítások rendezésére vonatkoznak, az értekezlet szükségesnek mondotta ki a Balkán államokkal való szorosabb összeköttetések létesítését, állandó balkáni ipari kiállítások rendezését. Tegnap este a bukaresti UGIR kiküldöttjei: Cherchez elnök és Mircea ügyvezető-igazgató a kolozsvári UGIR tagjaival bankettra gyűltek össze. Farkas Mózes dr. üdvözölte beszédere Cherchez elnök válaszával, rámutatva arra, hogy az UGIR a kapcsolatos ipari érdekeltségeivel való összeolvadása

után minden pártpolitikát félretéve, nemcsak egy táborba tudta tömöríteni az és ugyanazon érdekű elemeket, de a tömörítés erejével tekintélyt és befolyást tudott szerezni magának a mindenkori kormányok előtt.

A mai valutapiac

A mai valutapiacra élénk forgalom alakult ki. Az árakban némi szilárdulás állott be. Tartott árfolyamok mellett a következőképpen jeleztek a devizákat: Osztrák korona 374-378, magyar korona 405-410, cseh korona 563-568, svájci frank 36 00-36 10, dollár 188 00-190, francia frank 10 50-10 60, font sterling 8 56-8 60, olasz lira 8 45-8 50.

Valutapiac szeptember 12-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1028, Berlin —, London 853, Newyork 191 00, Róma 842, Zürich 36 25, Bécs 27 00, Prága 540, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 750 00, márka 48, leva 130, török lira 105, font sterling 835, francia frank 1150, svájci frank 38 00, olasz lira 865, drachma 363, dinár 250 00, dollár 191 00, lengyel marka 36 00, osztrák korona 27 00, magyar korona 27 00, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 126 75-126 75, Amsterdam 204 00-204 00, Newyork 532 25-531 25, London 2371-2371 50, Páris 2842 50-2860 00, Milano 2332 50-2335, Prága 1595-1595 00, Budapest 69 00-69 00, Belgrád 700 00-705 00, Bukarest 285 00-285 00, Varsó 102 50-102 50, Bécs 75 00-75 00.

Mintavásár alkalmával
örömet szerez
hozzátartozóinak, ha

AU PRINTEMPS

ezelőtt MISSIR cégnél
Cluj, volt Unió-utca 11.

kivételes 30 napig tartó
alkalmi áron
a jándékokat
vásárol!

Galvani

zseblámpaelemeinket

október hó közepén forgalomba hozzuk. Nagy teljesítőképességért, valamint négy hónapi raktárképességért szavatolunk.

GALVANI elemgyár,

TIMISOARA, Gorove-u. 14. szám. — Telefon 15-49.

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSA”-T!
Cluj telefon 6-48 és 6-65 (Lloyd 2243) Cluj, telefon 6-48 és 6-65

A mintavásár tartama alatt állandó nagy szörmekiállítást rendezek

Rader No 1329

„Mode de Paris”
S. Eisenstädter
Cluj, Piața Unirei 12

Kirakataim megtekinthetők minden este 10 óráig

Kiírták a
végre kiírta a
legkésőbb e h
nevezési 300
solást kedd es
az Universita
gibbor, KKA
A másosztá
szeptember 22

Rendezik
Kelet volt az
foglalkozott a
máliakkal. Tö
szik meg volt
kőrök komoly
remélhetőleg n
désre — elint
Dr. Leucutza,
javal volt alk
a kérdésről a
lya körül me
uralkodik. Ser
donképeni pá
a mult évben
telepek kérdé
ahol a városi il
Educația Fizica
és tényleges ké
is ennek tulajd
bérleljük, tárgy
nossal, akitől o
pályát végleges
reményben meg
vételre vonatk
város és magán
pálya kérdése t
lajdonképeni ok
nagy javításra o
ezt pedig csak
tázdódik a tulaj
szükségesebb ja
ges tőke, kényt
kat szedni az e
az elégedetlen
azon leszünk,
rendezzük s a d
az egyesületek
és a játszóspol
bizonyos szabály
is jövátesszük. A
szehívjuk az eg
beosztani a ne
hifogása. Mivel
bok rendelkezése
hetőleg az össze
sával. Ugyancsa
pálya-ügyeket is
hiányok, rossz
része nincsen b
kifutójuk, ezek
amelyek rendbe
kell. Jövöre, ha
bérek, de ugy t
hozzuk a játszó
hogy senkinek n

Divatked
Férfi
Sirocco 166
kab
tek
„UF
Regele Ferdinand

Double
férfi
M.N
cégnél C

Legjo

SPORT

Kiírták a bajnokságot. Az intézőbizottság végre kiírta a jövő évi bajnokságot, amelyre legkésőbb a hó 16 ikáig, kedd estig lehet bevezetni 300 lej nevezési díj mellett. A sorsolást kedd este ejtik meg a nyolc egyesület, az Universtatea, Victoria, CFR, KAC, Haggibbor, KKASE, KMTE és Akadémia között. A másodosztályú bajnokság nevezési határideje szeptember 22.

Rendezik a sétatéri pálya ügyeit. Az Uj Kelet volt az egyedüli lap, amely többször foglalkozott a sétatéri pályán előforduló anomáliákkal. Többszöri felszólalásunknak ugy lát-szik meg volt a kívánt eredménye. Illetékes körök komolyan foglalkoznak a kérdéssel és remélhetőleg rövid időn belül — közmegele-gedése — elintézésre is kerül a pálya ügye. Dr. Leucutza, a pályaintézőbizottság egyik tag-jával volt alkalmunk beszélgetést folytatni, aki a kérdéstől a következőket mondotta: A pá-lya körül ma a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. Senki sem tudja, hogy ki a tulaj-donképeni pályatulajdonos. A kormány ugyanis a múlt évben törvényileg szabályozta a sport-telepek kérdését és úgy döntött, hogy ott, ahol a városi illyennel rendelkezik, az átszáll az *Educația Fizicală* (Testnevelő tanács) tulajdonába és tényleges kezelésébe. Így a kolozsvári pálya is ennek tulajdonába került. Mi, akik a pályát béreljük, tárgyalásokat kezdünk az új tulajdo-nossal, akitől olyan ígéretet kaptunk, hogy a pályát véglegesen nekünk adják s mi ebben a reményben megtettük a lépéseket a birtokba-vételre vonatkozólag. De ekkor közbeszólt a város és magának mondta a pályát, azóta a pálya kérdése teljesen függőben van. Ez a tu-lajdonképeni oka a zavaroknak. A pálya ugyanis nagy javításra szorul, ami beruházásokat igényel, ezt pedig csak akkor tehetjük, ha teljesen tisztázódik a tulajdonkérdés. Hogy pedig a leg-szükségesebb javításokra meg legyen a szüksé-ges tőke, kénytelenek vagyunk magasabb díja-kat szedni az egyes mérkőzések után, ami aztán az elégedetlenséget szüli. Mi mindenképen azon leszünk, hogy ezt a kérdést mielőbb rendezzük s a differenciákat elimináljuk. Ami az egyesületek pazuaszait illeti, a tréning-és a játszónapokat illetőleg, tényleg történetek bizonyos szabálytalanságok, de remélhetőleg ezt is jóváteszük. A tréningnapok rendezésére ösz-szehívjuk az egyletek képviselőit s úgy fogjuk beosztani a napokat, hogy senkinek se legyen kifogása. Mivel most már két pálya áll a klu-bok rendelkezésére, az egyleteket megosztjuk, le-hetőleg az összes szempontok szemelött tartá-sával. Ugyancsak rendezni fogjuk a tenisz-pálya-ügyeket is. Mi elismerjük, hogy vannak hiányok, rossz a talaj, a külső pályák nagy-része nincsen bekerítve, a pályáknak nincsen kiüjtőnk, ezek azonban már régebbi hibák, amelyek rendbehozására idő és ami a fő, pénz kell. Jövőre, ha drágábbak is lesznek a pálya-bérek, de úgy tervezzük, hogy teljesen rendbe-hozzuk a játszóhelyeket és a hálókat egyaránt, hogy senkinek ne lehessen panasza.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat d. u. fő 4 órakor: Gyurkovics Lányok (Tompá Bélával, Mérsékelt helyarákkal. Sorozat 37)

Szombat este 8-kor: Zsidóné. (Lévay Ilonka, Baranyai Jolán főlépésével, Giacomo Borellinek, a buka-resti operaház tenoristájának vendégjátékával. Mérsékelt emelt helyarákkal. Premier bérlet 3 szám, sorozat 38)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: A megváltás felé. [Cjdontség először. Mérsékelt helyarákkal. Munkás műked-velők előadása. Az irodalmi munkáscsohad első előadása, sorozatszám 39]

Vasárnap d. u. fél 4-kor: Tatárjárás [94-edszer, mérsé-kelt helyarákkal, sorozat 40]

Vasárnap este 8-kor: Gyere be rózsám [Operette uj-donság 4-edszer, bérletszűnetben, sorozat 41]

Hétfő: Gyere be rózsám. [ötödösör, bérletszűnetben, sorozat 42]

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó. Szombat, szeptember 13. Az *asszony és az apacs*. Szentimentális dráma a bank-kerek életéből 6 felvonásban. Főszerepben Makowitsa Helén.

Uránia-Mozgó. Szombat, szeptember 13. A *halál jegyese*. Szenzációs kalanddráma 6 felvo-násban. Főszerepben Maroco az erőtáncos.

Apollo-Mozgó. Szombat, szeptember 13. *Harc-bar a kötelességgel*. Nagy amerikai cow-boy ka-landok, 6 felvonásban. Főszerepben William Hart.

Hölgyeim! Örösi választék érkezett filc és bársony kalapokban. Rendkívül olcsó reklámárak. Mindeunemű átalakítások és formálások 48 óra alatt készülnek.

"IDEAL"

női kalapüzlet, Cluj, Calea Regele Ferdi-nand 8. szám. Gólya-áruházal szemben.

Gépszij!

Különböző bel- és külföldi talp és finomaru, cserző anyagok, valamint gépszij prima külföldi versenyekepes árban kapható

Sámson Manó

bőrüzletében, Cluj, Str. Regina Maria 12. (volt Deák Ferenc-u. 12.) Telefonszám 889. Lakás 387. Iroda Cal. Reg. Ferdinand 34. R. Mosse 4002

Izrael Dezső szücs

Cluj, Strada Regina Maria (ezelőtt Deák Ferenc-utca) 35. szám

Állandóan raktáron mindenféle szőrmék

Sportkabátok 3800, Gyermekkabátok 900 és Boák 800 leittől feljebb

Átalakításokat és javításokat a legolcsóbban vállalok

E. Rosenzweig

Cluj, Str. Regina Maria 6.



Mellfűző gyára

készít rendelés után a legkényo-sebb igényeknek megfelelő has-kötőt, melltartót.

Dusan felszerelt raktár!

Rövidaru és kézi-munka osztály. Kelim, persa, smyrna, gobelin és fehér himzés anyag kapható nagy választékban.

Szolid árak!

Női, férfi és gyermekharisnyák-ban olcsó és nagy raktár!

Arany órák, legszöbb kivitelben

ajándék- és diszmutárgyak

csak is **Fenyő és Braunfeld**

udv. szállítók világvárosi ékszerüzletében kaphatók

Cluj, Piața Unirei.

Lloyd 1962

Divatkedvelők figyelmébe!

Férfi öltönyök, doublé felöltők, téli kabátok, valamint különleges szöve-tek örösi választékban érkeztek az „URANIA” divatházba. Cluj, Calea Regele Ferdinand 34. Uránia-mozgóval szemben.

Double raglanok

férfi- és fiuruhák

M. Neumann

cégnél Cluj, Piața Unirii 14.

Jó izlés

jellemzi a szücs és szőrmédivat árukban vezető

Mártonffy Testvérek

szücsök szőrméit és szőrmemodelljeit

Tekintse meg állandó kirakatainkat, raktárunkat és szenzációs kiállításunkat.

Cluj, Piața Unirei No. 20. ★ Árumintavásár II. em., 16.

Angro! Legelőnyösebb bevásárlási forrás. Detail!

Legjobb gyermekápoló

HÖFER 1. számú gyermekhintőpora, HÖFER Baby Creme, Kapható az ösz-szes patikákban, drogeriákban és illatszertárakban, továbbá Kolozsváron Emke-drogeriában, Rózsa „Royal“-drogeria, Demeter-, Hintz- és Flohr-patikákban.

